

**SLOVENSKÝ
HYDROMETEOROLOGICKÝ
ÚSTAV**

POVODŇOVÁ SPRÁVA

TOKY V POVODÍ HRONA, IPEĽA A SLANEJ V MÁJI 2021

**Odbor Hydrologické predpovede a výstrahy
Bratislava**

**POVODŇOVÁ SPRÁVA
SLOVENSKÁ REPUBLIKA**

**FLOOD REPORT
SLOVAK REPUBLIC**

© SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE, 2021

*Vydáva Slovenský hydrometeorologický ústav, odbor Hydrologické predpovede a výstrahy, Jeséniova 17, 833 15 Bratislava.
Vypracoval a zostavil kolektív pracovníkov odboru Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy, Banská Bystrica.
Spracované údaje neprešli úplnou revíziou a nemožno ich používať ako úradný doklad. Údaje majú operatívny charakter
a slúžia len pre informatívne účely.*

Obsah

Zoznam skratiek	3
1. Úvod	4
2. Meteorologická situácia.....	4
3. Atmosférické zrážky.....	4
3.1. <i>Atmosférické zrážky v povodí Hrona</i>	<i>6</i>
3.2. <i>Atmosférické zrážky v povodí Ipľa</i>	<i>7</i>
3.3. <i>Atmosférické zrážky v povodí Slanej.....</i>	<i>8</i>
4. Hydrologická situácia	10
4.1. <i>Hydrologická situácia v povodí Hrona</i>	<i>10</i>
4.2. <i>Hydrologická situácia v povodí Ipľa</i>	<i>18</i>
4.3. <i>Hydrologická situácia v povodí Slanej</i>	<i>20</i>
5. Hydrologické výstrahy	21
6. Záver.....	23

Fotografia na titulnej strane: Rozvodnený sútok Bystrice a Hrona v Banskej Bystrici (Hušták), autor: Mgr. Martin Halaj

Zoznam skratiek

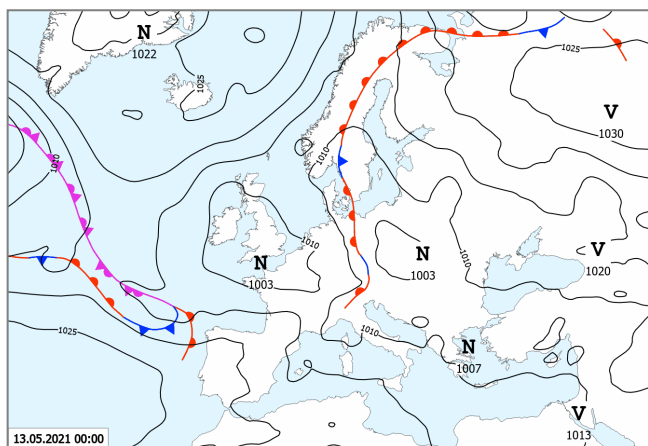
CO	Civilná ochrana
CPaV	Centrum predpovedí a výstrah
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
H	Vodný stav
HIPS	Hydrologická informačná a predpovedná služba
LSEČ	Letný stredoeurópsky čas
MS	Mimoriadna situácia
OHPaV	Odbor Hydrologické predpovede a výstrahy
OHMPaV BB	Odbor Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Banská Bystrica
OMPaV	Odbor Meteorologické predpovede a výstrahy
SEČ	Stredoeurópsky čas
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SPA	Stupeň povodňovej aktivity
SVK-ERCC	Emergency Response Coordination Centre
SVP	Slovenský vodohospodársky podnik
VD	Vodné dielo
VN	Vodná nádrž
VS	Vodomerná stanica
Q	Prietok

1. Úvod

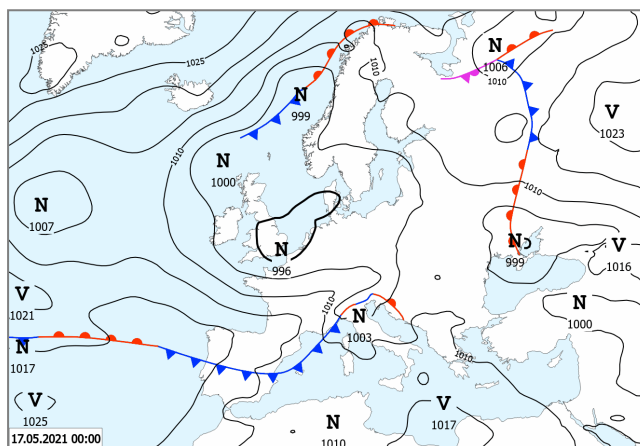
Jarné mesiace v roku 2021 (predovšetkým apríl a máj) sa vyznačovali častými chladnými a daždivými periódami s prevahou cyklonálneho prúdenia zo západných a južných smerov. Počas druhej májovej dekády prehánky a búrky vystriedali plošné, miestami aj výdatné dažde, ktoré neskôr vyústili do povodňovej situácie. Všetky údaje o vodných stavoch a prietokoch obsiahnuté v tejto správe sú operatívneho charakteru, neprešli zosúladením s režimovými údajmi a slúžia **výhradne** na zhodnotenie povodňovej situácie.

2. Meteorologická situácia

V stredu 12. 5. postúpil od západu do našej oblasti zvlnený studený front. Na spomínanom studenom fronte sa dňa 13. 5. prehĺbila tlaková níz, ktorá ovplyvňovala počasie na našom území (obr. 2.1). V piatok 14. 5. k nám po okraji tlakovej níše, ktorej stred sa presunul z našej oblasti cez Poľsko až nad Pobaltie, prúdil od západu chladný a vlhší vzduch. V sobotu sa vo vlhkom a chladnom vzduchu udržiavalo nad našou oblasťou nevýrazné pole relatívne nižšieho tlaku vzduchu. V nedeľu 16. 5. postupoval cez naše územie ďalej na východ studený front spojený s rozsiahlou tlakovou nížou so stredom nad Britskými ostrovmi. Začiatkom týždňa, v pondelok 17. 5., ovplyvňovala počasie v našej oblasti frontálna vlna spojená s plytkou tlakovou nížou, ktorej stred sa presúval južne od nášho územia zo severného Talianska nad Maďarsko (obr. 2.2). Spomínaná tlaková níz sa v utorok presúvala cez naše územie nad Ukrajinu a súčasne k nám zasahovala od severozápadu výšková brázda nízkeho tlaku vzduchu. V stredu sa stred tlakovej níše presunul nad Pobaltie a po jej zadnej strane k nám pokračoval od severozápadu prílev chladnejšieho a vlhšieho vzduchu.

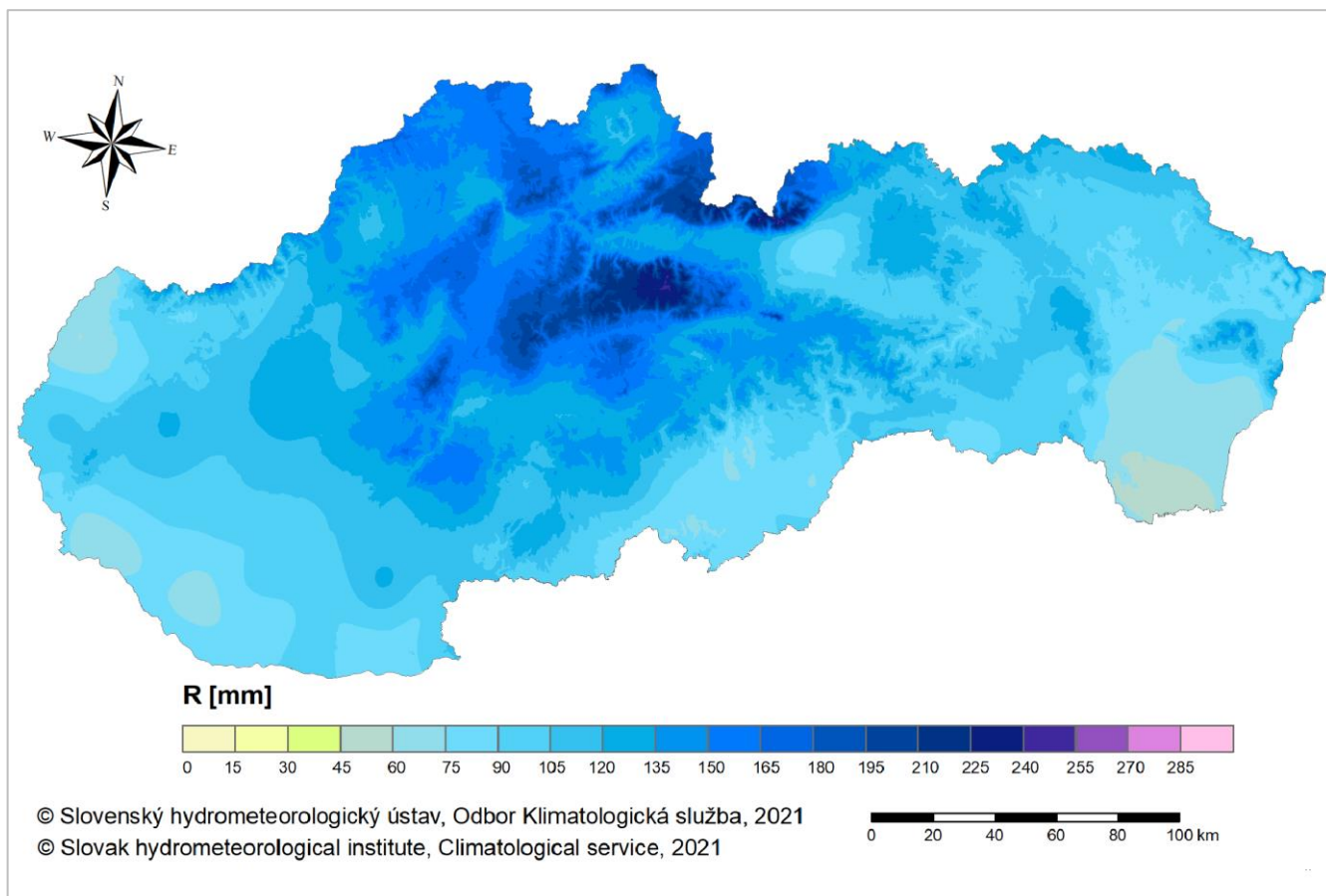
Obr. 2.1 Synoptická situácia zo dňa 13. 5.

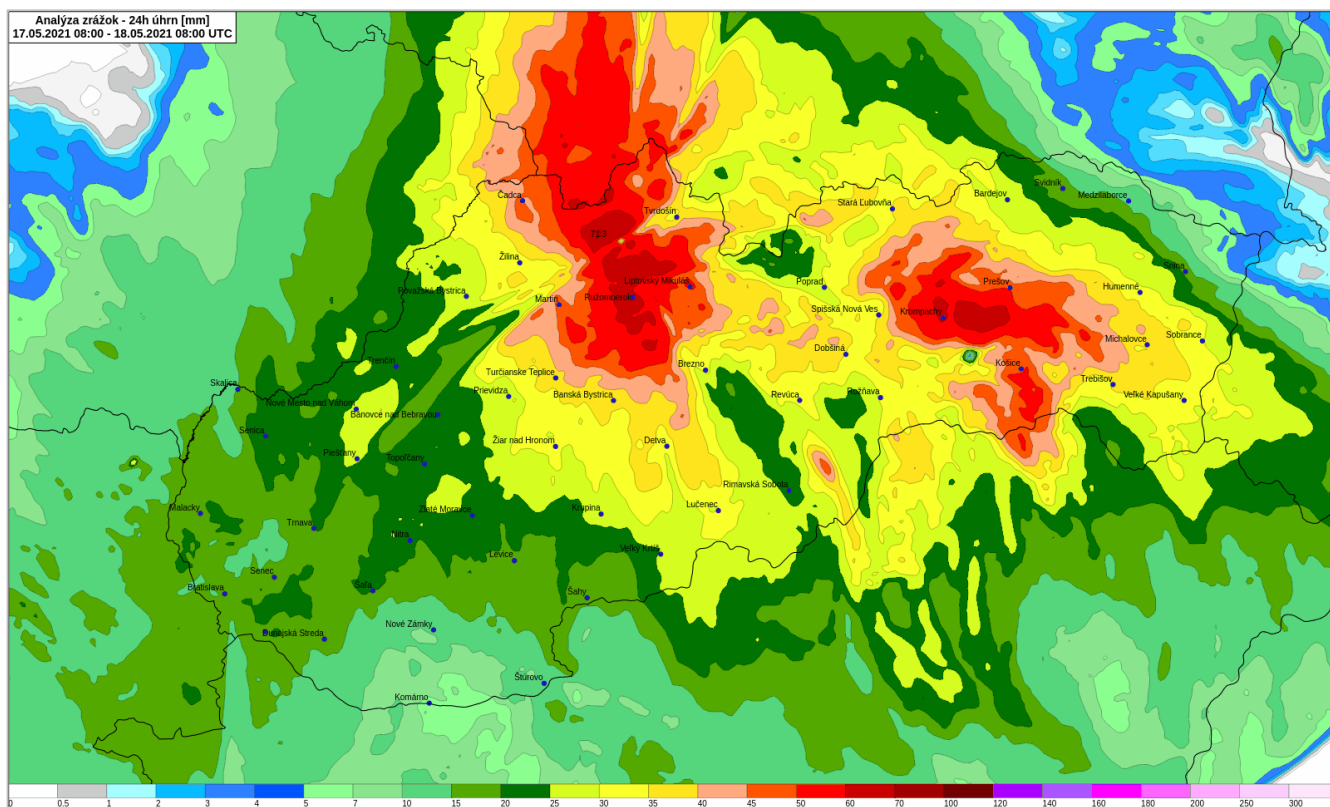
Obr. 2.2 Synoptická situácia zo dňa 17. 5.

3. Atmosférické zrážky

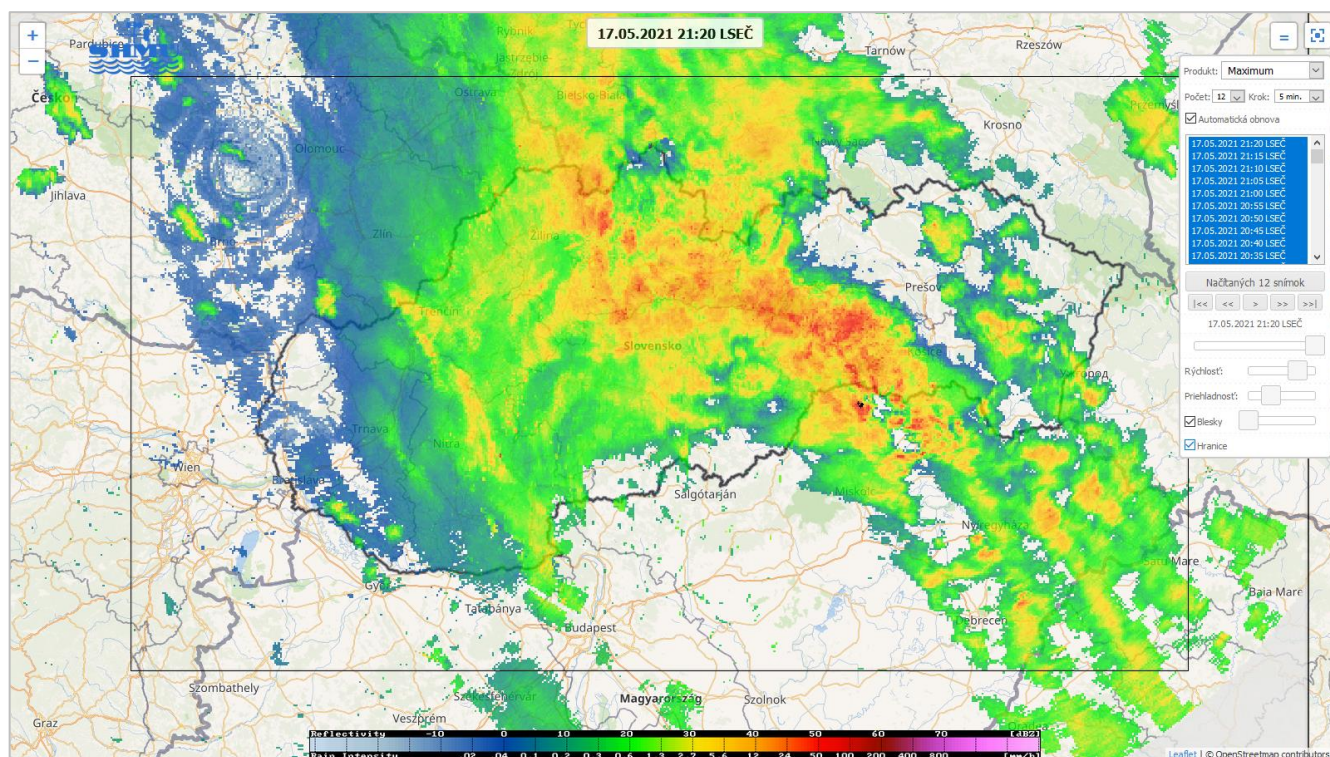
Postavenie tlakových útvarov v rámci Európskeho kontinentu dlhodobo zapríčiňovalo početné zrážky v povodiach Hrona, Ipľa a Slanej (s krátkymi bezzrážkovými obdobiami). Táto situácia vyvrcholila v polovici mája. V závislosti od prevládajúcich teplotných pomerov boli dominantné konvektívne zrážky (v prvých dňoch sledovaného obdobia), neskôr prevládali plošné zrážky vo forme trvalého dažďa. Počas tejto zrážkovej udalosti boli najvyššie úhrny najmä v povodí horného Hrona (obr. 3.1), čiastočne slabšie sa vyskytli v povodí Slanej.

Obr. 3.1 Celkový úhrn atmosférických zrážok na Slovensku v máji 2021

Obr. 3.2 Priestorové rozloženie 24-hodinového úhrnu zrážok zo dňa 17. 5. 2021

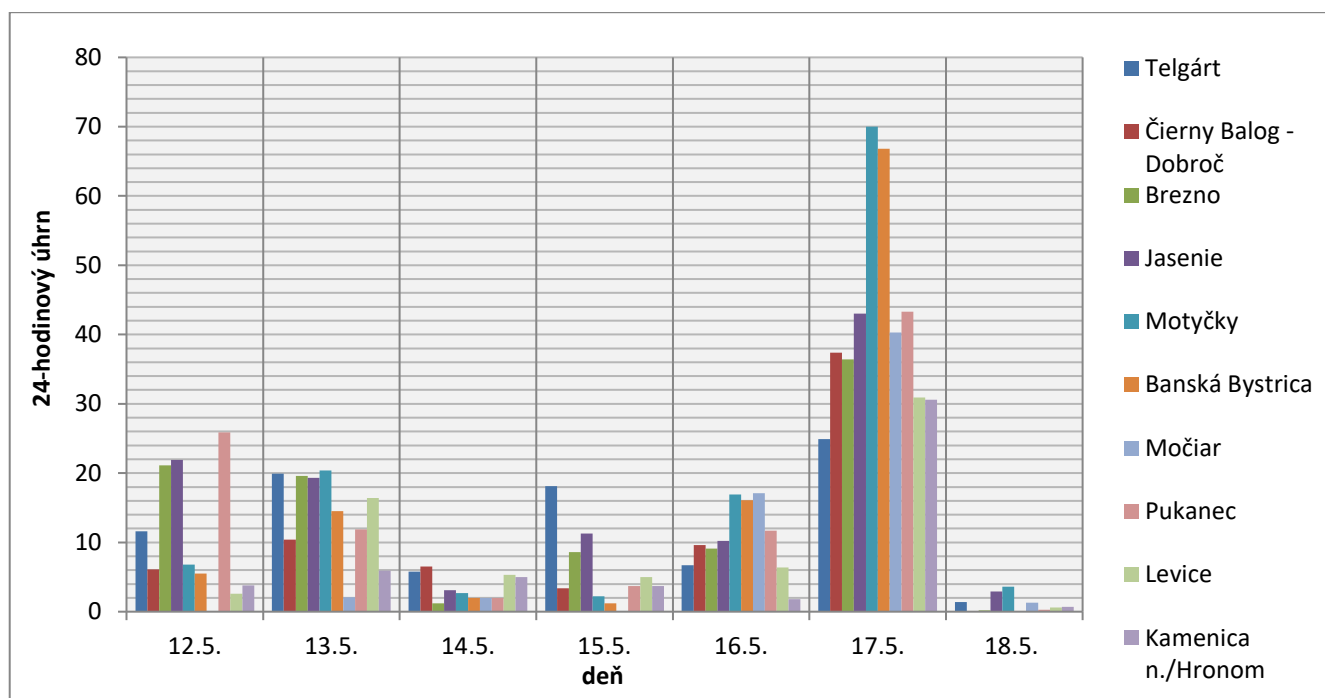
Obr. 3.3 Radarový snímok zo dňa 17. 5. 2021, zachytávajúci zrážky frontálnej vlny nad územím Slovenska

3.1. Atmosférické zrážky v povodí Hrona

V úvode druhej májovej prevládalo v povodí Hrona ustálené počasie bez zrážok. 12. 5. miestami vyskytli prehánky a búrky s trajektóriou od juhovýchodu až východu a priestorovo rozdielnymi úhrnmi (zväčša od 2 do 20 mm, v dolných častiach povodia ojedinele do 25 mm). Nasledujúci deň pokračovali konvektívne zrážky a tie boli najvýraznejšie v povodí horného Hrona s úhrnmi do 30 mm (obr. 3.4). 14. 5. dážď prechodne zoslabol, úhrny v celom povodí nepresiahli 10 mm. Počas soboty 15. 5. boli namerané podobné úhrny zrážok ako v predchádzajúcom dni, len ojedinele spadlo do 15 mm. V poslednom dni týždňa sa opäť vyskytli zrážky od 5 do 20 mm, len v uzáverovej časti povodia nepresiahli denné úhrny 5 mm.

Vyvrcholením tohto vlhkého obdobia bol pondelok 17. 5. (tab. 3.1). Pršalo v celom povodí, miestami aj výdatne. Dážď trvalého charakteru sa na väčšej časti územia vyskytoval už od nedeľného popoludnia, jeho výdatnosť sa však zvýšila až v pondelok nadránom. Ťažisko zrážok bolo zaznamenané v pondelok počas dňa, a väčšina úhrnu spadla za 12 hodín medzi 6:00 a 18:00 LSEČ. Plošné úhrny dosahovali od 25 mm v pramennej oblasti Hrona do 45 mm. V okolí Banskej Bystrice a Detvy napršalo od 55 do 70 mm zrážok, na návetriach Kremnických a Starohorských vrchov výnimočne aj viac (obr. 3.2). Perióda zrážok bola ukončená nasledujúci deň - 18. 5.: zrážky sa vyskytli len ojedinele a s úhrnmi do 4 mm (obr. 3.4).

Vlhké počasie s časťami zrážkami prevládalo aj naďalej. Najvyššie úhrny v povodí Hrona z celého mesiaca máj boli zaznamenané v pondelok 17. 5.: **74,7 mm** na Králikoch; **73 mm** na Starých Horách; **70 mm** na Motyčkách; **68,3 mm** v Harmanci; **66,8 mm** v Banskej Bystrici; **61,4 mm** v Slovenskej Ľupči.

Obr. 3.4 Grafické znázornenie denných úhrnov zrážok (mm) vo vybraných zrážkomerných staniciach v povodí Hrona v máji 2021

Tab. 3.1 Denné úhrny zrážok (mm) vo vybraných staniciach v povodí Hrona v druhej dekáde mája 2021

Stanica	m n. m.	12. 5.	13. 5.	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.	18. 5.	Σ
Telgárt	901	11,6	19,9	5,8	18,1	6,7	24,9	1,4	88,4
Čierny Balog - Dobroč	570	6,1	10,4	6,5	3,4	9,6	37,4	0	73,4
Brezno	494	21,1	19,6	1,2	8,6	9,1	36,4	0,2	96,2
Jasenie	540	21,9	19,3	3,1	11,3	10,2	43	2,9	111,7
Motyčky	675	6,8	20,4	2,7	2,2	16,9	70	3,6	122,6
Banská Bystrica	427	5,5	14,5	2	1,2	16,1	66,8	0,1	106,2
Močiar	621	0	2,1	2	0,1	17,1	40,3	1,3	62,9
Pukanec	350	25,9	11,9	2	3,7	11,7	43,3	0,3	98,8
Levice	159	2,6	16,4	5,3	5	6,4	30,9	0,6	67,2
Kamenica nad Hronom	105	3,8	5,9	5	3,7	1,8	30,6	0,7	51,5
Priemer		10,5	14,0	3,6	5,7	10,6	42,4	1,1	87,89

3.2. Atmosférické zrážky v povodí Ipľa

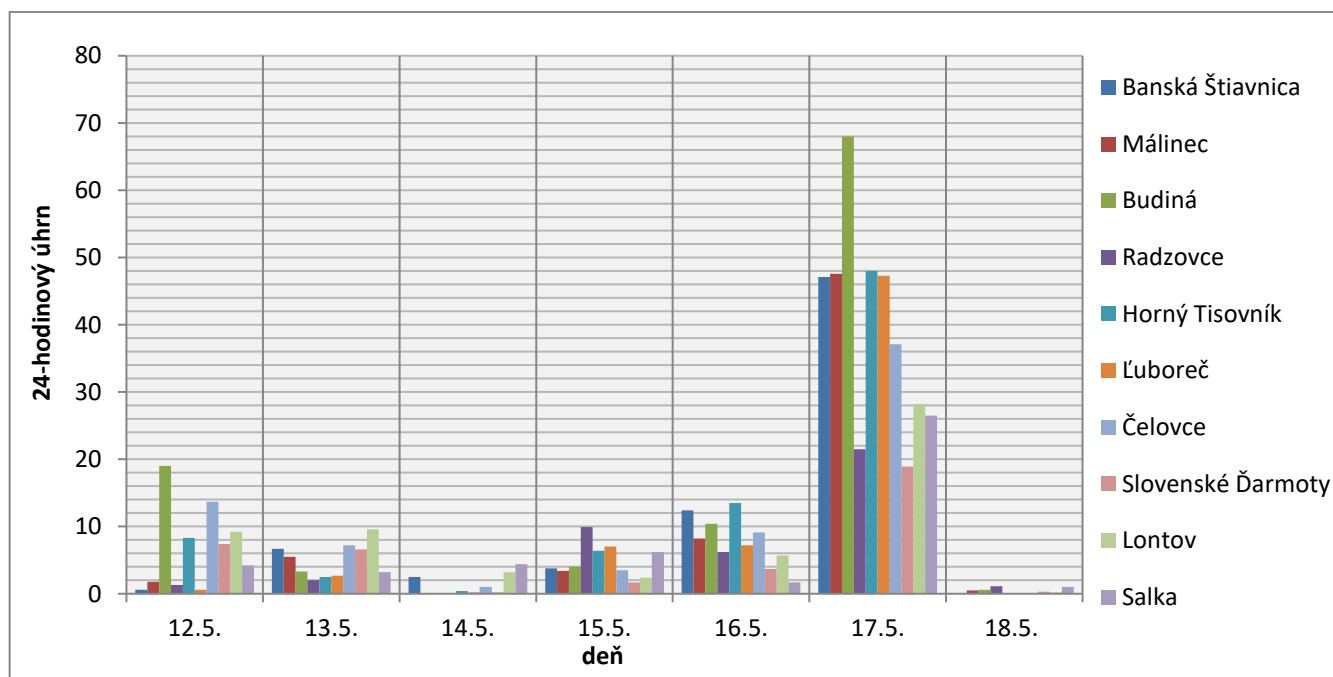
Po slnečných dňoch bez zrážok sa v povodí objavili prvé prehánky a búrky počas stredy 12. 5. – väčšinou do 7 mm, ojedinele okolo 15 mm (tab. 3.2). Namerané úhrny boli čiastočne nižšie ako v povodí Hrona (a to aj po zvyšok analyzovaného obdobia). Nasledujúci deň opäť pršalo na mnohých miestach a úhrny dosahovali od 2 do 10 mm, v západnej časti povodia ojedinele aj viac. V piatok 14. 5. dážď ustal, zrážky sa vyskytli len miestami a to najmä v západnej časti povodia s úhrnmi do 5 mm. Menej výrazné zrážky sa v celom povodí vyskytli aj o deň neskôr, úhrny nepresiahli 10 mm. V posledný deň týždňa sa opäť zopakovali úhrny okolo 10 mm, len na krajnom juhu povodia len do 5 mm. Hoci súhrnne počas týchto dní nespadlo veľké množstvo zrážok, povodie sa nimi dostatočne nasýtilo.

Aj v tomto povodí vyvrcholili dažde v pondelok 17. 5. Pršalo na mnohých miestach, miestami aj výdatne. Denné úhrny dosahovali od 20 do 45 mm, v povodí horného Ipľa viac, miestami okolo 60 mm (obr. 3.5). Nasledujúci deň zrážky ustali, vyskytli sa len ojedinele so zanedbateľnými úhrnmi.

Tab. 3.2 Denné úhrny zrážok (mm) vo vybraných staniciach v povodí Hrona v druhej dekáde mája 2021

Stanica	m n. m.	12. 5.	13. 5.	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.	18. 5.	Σ
Banská Štiavnica	575	0,6	6,7	2,5	3,8	12,4	47,1	0	73,1
Málinec	370	1,8	5,5	0	3,4	8,2	47,6	0,5	67
Budiná	625	19	3,3	0,1	4	10,4	68	0,6	105,4
Radzovce	248	1,3	2	0	9,9	6,2	21,5	1,1	42
Horný Tisovník	415	8,3	2,5	0,4	6,4	13,5	48	0	79,1
Ľuboreč	263	0,6	2,7	0,2	7	7,2	47,3	0	65
Čelovce	346	13,7	7,2	1	3,5	9,1	37,1	0	71,6
Slovenské Ďarmoty	350	7,4	6,6	0,2	1,7	3,7	18,9	0,3	38,8
Lontov	135	9,2	9,6	3,2	2,4	5,7	28,2	0,2	58,5
Salka	103	4,2	3,2	4,4	6,2	1,7	26,5	1	47,2
Priemer		6,6	4,9	1,2	4,8	7,8	39,0	0,4	64,8

Najvyššie 24-hodinové úhrny v povodí Ipľa boli v máji zaznamenané počas pondelka 17. 5.: **68 mm** v Budinej; **48 mm** v Hornom Tisovníku; **47,6 mm** v Málineci; **46,5 mm** na Špaňom laze a **42,3 mm** v Senohrade.

Obr. 3.5 Grafické znázornenie denných úhrnov zrážok (mm) vo vybraných zrážkomerných staniciach v povodí Ipľa v máji 2021

3.3. Atmosférické zrážky v povodí Slanej

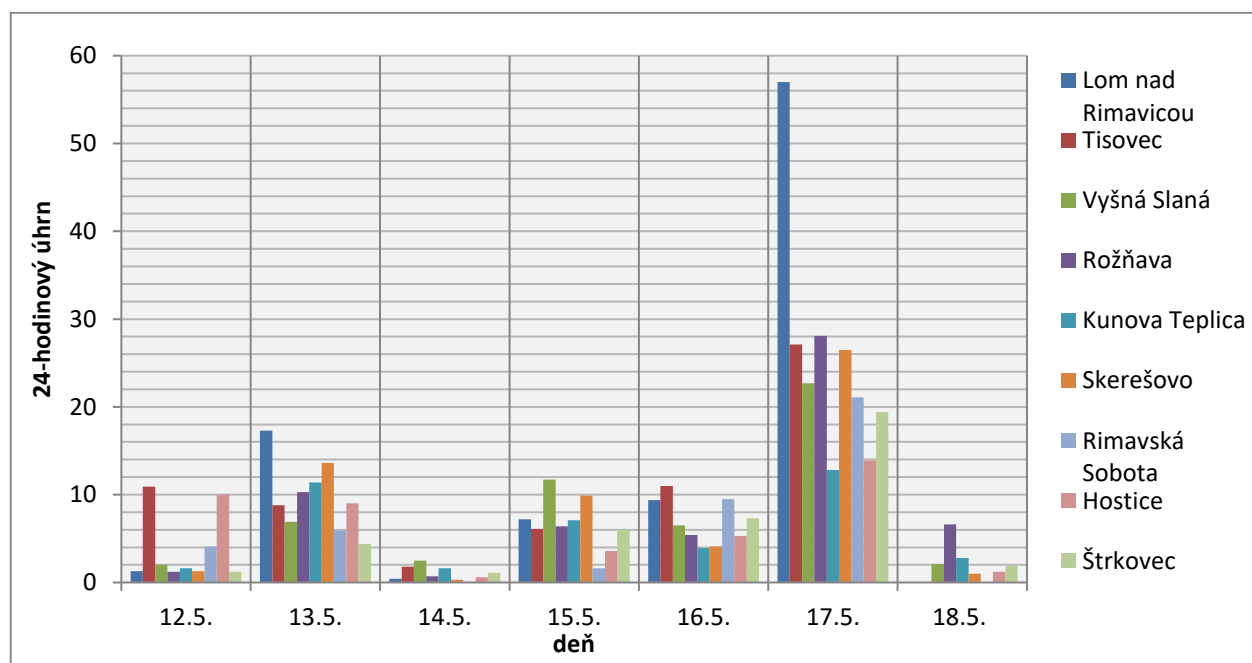
Rovnako ako v susedných povodiach, aj v povodí Slanej sa zrážky vyskytli po niekoľkých dňoch ustáleného počasia v stredu 12. 5. Pri prehánkach a búrkach boli zaznamenané úhrny zväčša do 5,

ojedinele okolo 10 mm. Nasledujúci deň priniesol zrážky na celé územie povodia, s dennými úhrnmi od 3 do 15, výnimočne okolo 20 mm. V piatok 14. 5. zrážky zoslabli a vyskytli sa úhrny len do 5 mm, v horných častiach povodia do 15 mm. Počas víkendových dní spadlo v sobotu od 5 do 20 mm, v nedeľu do 15 mm. Vo všetkých uvedených dňoch sme zaznamenali zrážky v celom povodí, vyskytli sa na mnohých miestach (obr. 3.6).

Vyvrcholenie zrážkovej epizódy nastalo v o deň neskôr. Trvalý a ojedinele aj výdatný dážď sme zaznamenali v celom povodí. Úhrny zrážok dosahovali od 10 do 30 mm, ojedinele aj viac (tab 3.3). Ustávanie dažďa nastalo v utorok 18. 5., vyskytol sa len vo východnej polovici územia s úhrnmi do 5 mm. V tomto povodí boli zrážky najmenej výdatné, preto nespôsobili závažnejšiu povodňovú situáciu. Najvyššie 24-hodinové úhrny v povodí Slanej (a Rimavy) boli v máji zaznamenané počas pondelka 17. 5.: **57 mm** v Lome nad Rimavicou; **32,2 mm** v Kokave nad Rimavicou; **29,3 mm** v Revúcej a **29,1 mm** v Lenartovciach.

Tab. 3.3 Denné úhrny zrážok (mm) vo vybraných staniciach v povodí Slanej v druhej dekáde mája 2021

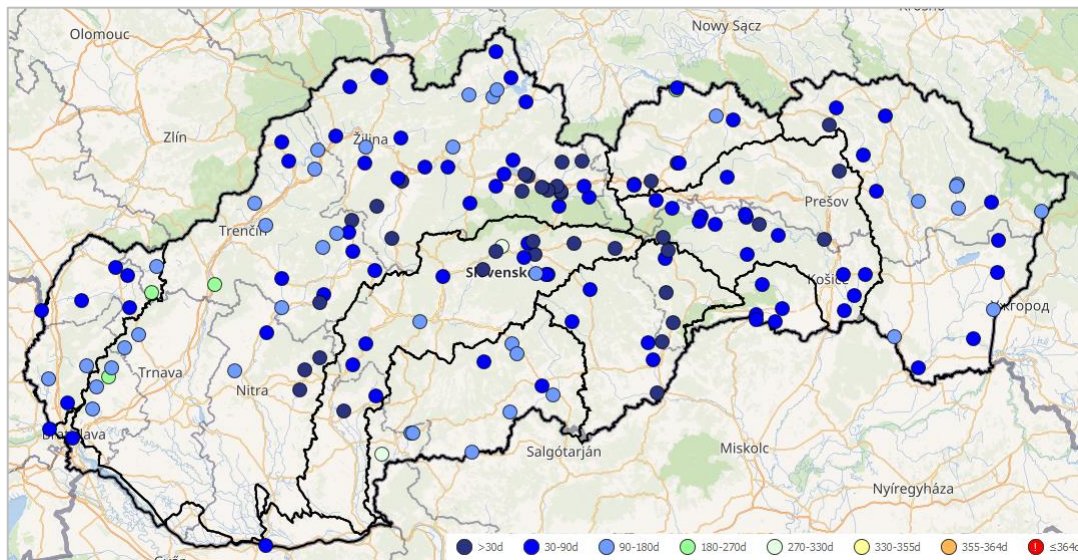
Stanica	m n. m.	12. 5.	13. 5.	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.	18. 5.	Σ
Lom nad Rimavicou	1018	1,3	17,3	0,4	7,2	9,4	57	0	92,6
Tisovec	395	10,9	8,8	1,8	6,1	11	27,1	0	65,7
Vyšná Slaná	485	2	6,9	2,5	11,7	6,5	22,7	2,1	54,4
Rožňava	311	1,2	10	0,7	6,4	5,4	28,1	6,6	58,7
Kunova Teplica	252	1,6	11,4	1,6	7,1	3,9	12,8	2,8	41,2
Skerešovo	210	1,3	13,6	0,3	9,9	4,1	26,5	1	56,7
Rimavská Sobota	215	4,1	5,9	0,1	1,6	9,5	21,1	0	42,3
Hostice	202	10	9	0,6	3,6	5,3	13,9	1,2	43,6
Štrkovec	173	1,2	4,4	1,1	6	7,3	19,4	1,9	41,3
Priemer		3,7	9,7	1,0	6,6	6,9	25,4	1,7	55,2

Obr. 3.6 Grafické znázornenie denných úhrnov zrážok (mm) vo vybraných zrážkomerných staniciach v povodí Ipľa v máji 2021

4. Hydrologická situácia

Nasýtenosť povodí pred príčinnými zrážkami bola v dôsledku predchádzajúcej zrážkovej činnosti (od 12. 5. do 16. 5.) zvýšená. Termínové prietoky 17. 5. o 6.00 hod LSEČ boli v hydroprognózných staniách na Hrone v rozpätí Q_{10d} až Q_{40d} , na Slanej s Rimavou Q_{20d} až Q_{60d} a na Ipľi Q_{110d} až Q_{120d} .

Obr. 4.1 M-dennosť priemerných denných prietokov 16. 5. 2021

4.1. Hydrologická situácia v povodí Hrona

Menšie toky v povodí Hrona začali stúpať ešte v dopoludňajších hodinách 17. 5. Ako sa pozvoľna presúvalo ťažisko zrážkovej činnosti smerom na východ, začali už v popoludňajších až večerných hodinách kulminovať prítoky na strednom a dolnom Hrone (Lutilský potok, Vyhniansky potok, Kľak, Jabložňovka). Ešte vo večerných až nočných hodinách 17. 5. boli zaznamenané kulminácie na prítokoch horného (Tajovský potok, horný úsek Bystrice, Čierny Hron) a aj na ďalších prítokoch dolného Hrona (Podlužianka, Sikenica). Kulminačný vodný stav v Kalinčiakove na Sikenici prekročil hladinu zodpovedajúcu 3. SPA. V podvečerných hodinách 17. 5. došlo k pretrhnutiu hrádze na vodozádržnom objekte, ktorý sa nachádza na Rudnianskom potoku nad obcou Rudno nad Hronom. Následná prívalová vlna spôsobila v obci značné materiálne škody a vyžiadala si jeden ľudský život.

Do rána 18. 5. boli evidované kulminácie na tokoch v povodí horného Hrona (okrem nízkotatranských prítokov Štiavnička, Jaseniarsky potok) a na strednom Hrone v povodí Slatiny. Kulminačné vodné stavy v Banskej Bystrici na Hrone a v Môťovej (nad VN) na Slatine prekročili hladiny zodpovedajúce 3. SPA. Nízkotatranské prítoky Štiavnička a Jaseniarsky potok kulminovali až 18. 5. popoludní. V Jasení na Jaseniarskom potoku veľkosť kulminačného vodného stavu, ktorá dosiahla hodnoty zodpovedajúcej 3. SPA, ovplyvnila aj manipulácia na VD. Taktiež v nasledujúcich dňoch, v dôsledku topenia snehu pretrvávali na nízkotatranských prítokoch vysoké vodné stavy.

Vlna postupujúca po hlavnom toku spôsobila výrazné vzostupy z dotekania s prekročením 3. SPA vo VS Žiar nad Hronom – Hron (kulminácia 18. 5. na poludnie) a Brehy – Hron (kulminácia 18. 5. v noci). Hron v dolnom úseku kulminoval 19. 5. dopoludnia v Jure nad Hronom a 20. 5. ráno v Kameníne. Počas povodňovej udalosti vodné toky na mnohých miestach vybrežili a voda spôsobila na zasiahnutom území nemalé škody.

Hydrologicky najvýznamnejšie kulminačné prietoky boli vyhodnotené s pravdepodobnosťou prekročenia raz za 20 rokov v Kalinčiakove na Sikenici a raz za 10 rokov v Jasení na Jasenienskom potoku, v Harmanci-Papierni na Bystrici a v Žiari nad Hronom na Hrone.

Kulminačné vodné stavy a prietoky v máji 2021 vo vybraných vodomerných staniciach v povodí Hrona sú uvedené v tab. 4.1., následne priebehy vodných stavov na obr. 4.2 až 4.11.

Tab. 4.1 Prehľad kulminácií vo vybraných vodomerných staniciach v povodí Hrona v máji 2021

Stanica	Tok	Dátum	Hodina SEČ	Hmax (cm)	Qmax (m ³ .s ⁻¹)	N-ročnosť	SPA
Polomka	<i>Hron</i>	18. 05.	4.30	115	33,75	1-2	1.
Brezno	<i>Hron</i>	18. 05.	1.15	115	58,40	1-2	1.
Hronec	<i>Čierny Hron</i>	17. 05.	22.30	192	38,90	2-5	2.
Bystrá	<i>Bystrianka</i>	18. 05.	7.00	94	6,975	2-5	2.
Mýto p. Ďumbierom	<i>Štiavnička</i>	18. 05.	14.30	86	10,61	5	2.
Jasenie	<i>Jasenienský p.</i>	18. 05.	15.30	123	20,68	10	3.
Dubová	<i>Hron</i>	18. 05.	2.00	222	160,8	2-5	1.
Ľubietová	<i>Hutná</i>	18. 05.	1.00	94	14,24	5	1.
Harmanec-Papiereň	<i>Bystrica</i>	17. 05.	21.00	77	17,68	10	1.
Staré Hory	<i>Starohorský p.</i>	18. 05.	1.30	87	14,42	2-5	1.
Banská Bystrica	<i>Bystrica</i>	18. 05.	3.30	151	22,15	1-2	1.
Banská Bystrica	<i>Hron</i>	18. 05.	6.00	337	273,2	5	3.
Banská Bystrica	<i>Tajovský potok</i>	17. 05.	17.00	100	19,75	5	1.
Zvolen	<i>Hron</i>	18. 05.	8.45	287	309,4	5	2.
Môťová nad VN	<i>Slatina</i>	18. 05.	5.00	199	106,5	5	3.
		20. 05.	3.00	127	33,87	<1	1.
Zolná	<i>Zolná</i>	18. 05.	2.00	114	25,94	2	1.
Dobrá Niva	<i>Neresnica</i>	18. 05.	5.45	96	6,750	<1	1.
Zvolen	<i>Neresnica</i>	18. 05.	1.30	120	20,44	<1	1.
Zvolen	<i>Slatina</i>	18. 05.	4.30	267	203,9	5	2.
Hronská Breznica	<i>Jasenica</i>	18. 05.	8.30	132	18,94	1	1.
Žiar nad Hronom	<i>Lutílský potok</i>	17. 05.	17.45	155	50,01	2-5	1.
Žiar nad Hronom	<i>Hron</i>	18. 05.	11.00	392	580,2	10	3.
Bzenica	<i>Vyhnianský p.</i>	17. 05.	16.15	53	7,452	1	1.
Žarnovica	<i>Kľak</i>	17. 05.	16.15	96	38,50	2	1.

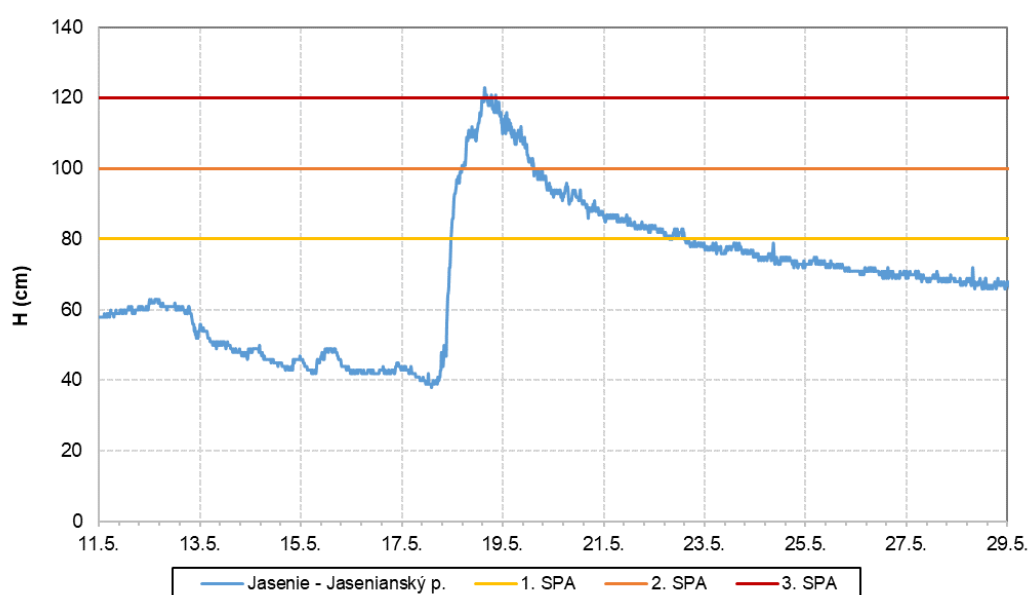
Brehy	<i>Hron</i>	18. 05.	22.00	458	597,1	5	3.
Hronské Kľačany	<i>Podlužianka</i>	17. 05.	19.45	247	12,29	1-2	2.
Jur nad Hronom	<i>Hron</i>	19. 05.	09.15	347	-	-	2.
Pečenice	<i>Jabloňovka</i>	17. 05.	16.00	131	16,51	5-10	2.
Kalinčiakovo	<i>Sikenica</i>	17. 05.	22.45	479	64,83	20	3.
Kamenín	<i>Hron</i>	20. 5.	5.30	469	564,9	10	2.

(pozn.: údaje sú operatívneho charakteru a slúžia výhradne na zhodnotenie povodňovej situácie)

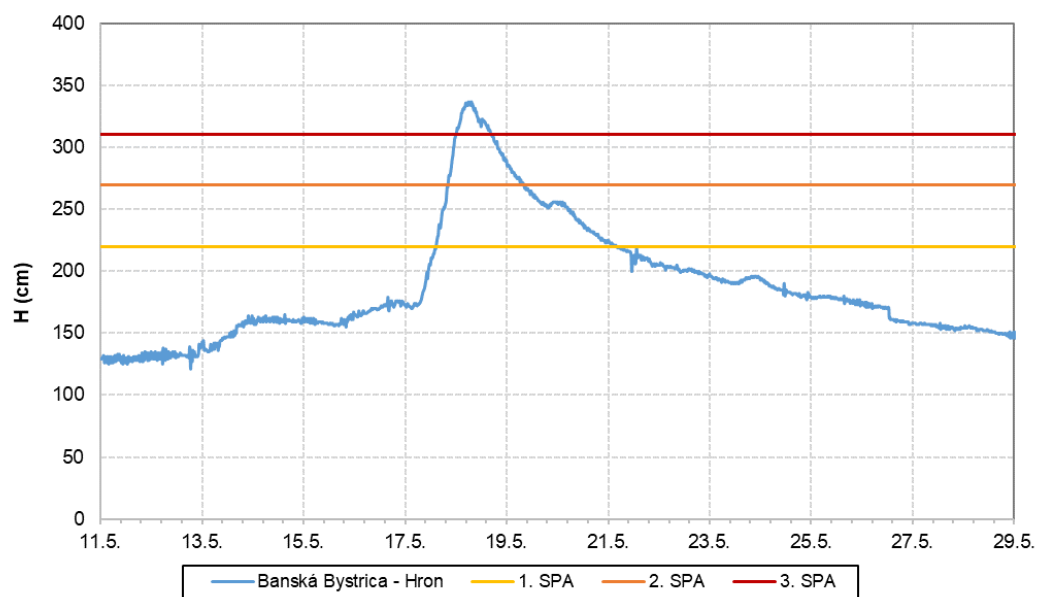
Na nemonitorovaných tokoch boli mimoriadne udalosti (povodeň z trvalého dažďa), podľa informácií z denných situačných správ SVK-ERCC, vyhlásené v obciach:

- 17. 5. Rudno nad Hronom, okres Žarnovica – Rudniansky potok – prívalová povodeň z pretrhnutej protipovodňovej hrádze a z trvalého dažďa, starosta vyhlásil 3. SPA,
- 17. 5. Detva – Jelšovský, Kostolný potok a potok Piešť – povodeň z trvalých zrážok, primátor vyhlásil 2. SPA
- 17. 5. Horné Hámre, okres Žarnovica – potok Kľak – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 17. 5. Malachov, okres Banská Bystrica – Malachovský potok s prítokmi – povodeň z trvalých zrážok, starostka vyhlásila 2. SPA
- 17. 5. Podbrezová a časť Lopej, okres Brezno – prítoky Hrona (Hnusô, Veľký Grapel, Belohrad, Čelno, Smrekový a Brezový potok) – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 17. 5. Kopernica, okres Žiar nad Hronom – potok Kopernica – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 17. 5. Lovča, okres Žiar nad Hronom – Lovčický potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 17. – 18. 5. Očová, časť Balkán – Gombala a majer Harajec, okres Zvolen – Hučava a Harajec – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 17. – 18. 5. Brehy a časť Skalka, okres Žarnovica – Obecný a Liešanský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 17. – 18. 5. Banská Bystrica – Hron a prítoky – povodeň z trvalých zrážok, primátor vyhlásil 3. SPA pre celý okres Banská Bystrica
- 17. – 20. 5. Hriňová, okres Detva – potok Hukava a Bystrý potok s ich prítokmi – povodeň z trvalých zrážok, primátor vyhlásil 3. SPA
- 17. – 20. 5. Bátovce, okres Levice – Jabloňovka – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 17. – 21. 5. Tajov, okres Banská Bystrica – Králický, Kordický a Jabrikovský potok – povodeň z trvalých zrážok, starostka vyhlásila 3. SPA
- 17. – 21. 5. Zvolen, časť Podborová – Hron – povodeň z trvalých zrážok, primátor vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Lieskovec, okres Zvolen – Hučava a Lieskovský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA

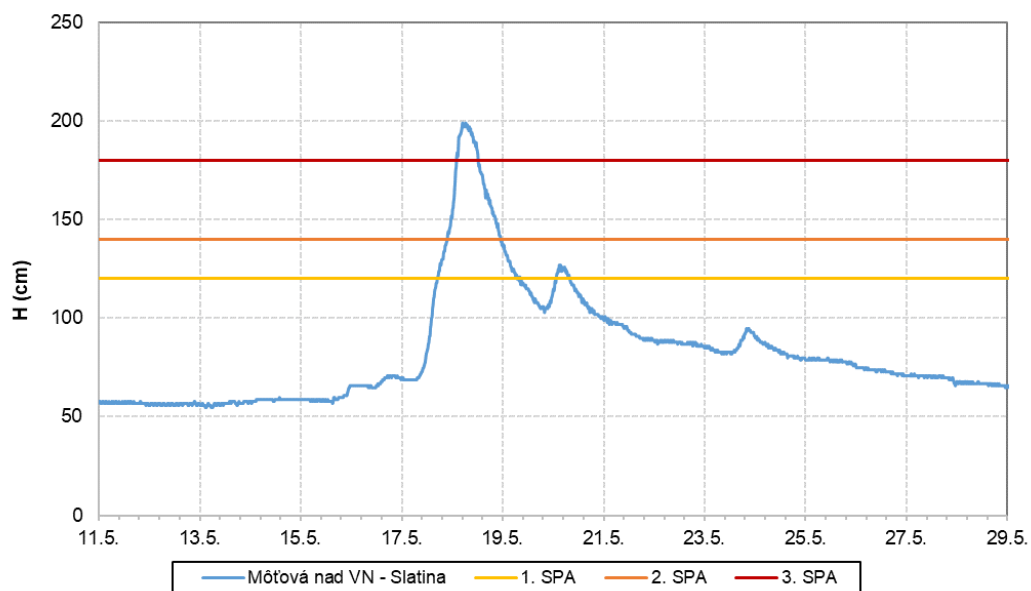
- 18. 5. Nemecká a časti Zámotie a Dubová, okres Banská Bystrica – Hron a prítoky – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Zvolenská Slatina, okres Zvolen – Slatina a Slatinský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Hiadeľ, okres Banská Bystrica – potok Vážna a prítoky – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Ľubietová, časť Hutná, okres Banská Bystrica – potok Hutná – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Dúbravica, okres Banská Bystrica – Zolná – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 18. 5. Čerín, okres Banská Bystrica – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 18. 5. Staré Hory, okres Banská Bystrica – Starohorský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 18. 5. Sebedín-Bečov, okres Banská Bystrica – Zolná – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 18. 5. Pohronský Bukovec, okres Banská Bystrica – potok Bukovec – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Oravce, okres Banská Bystrica – potok Vladárka – povodeň z trvalých zrážok, starostka vyhlásila 2. SPA
- 18. 5. Predajná, okres Brezno – Jasenienský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Brusno, okres Banská Bystrica – Hron a prítoky (Sopotnica, Brusnianka, Hladušová, Brusnec) – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA.

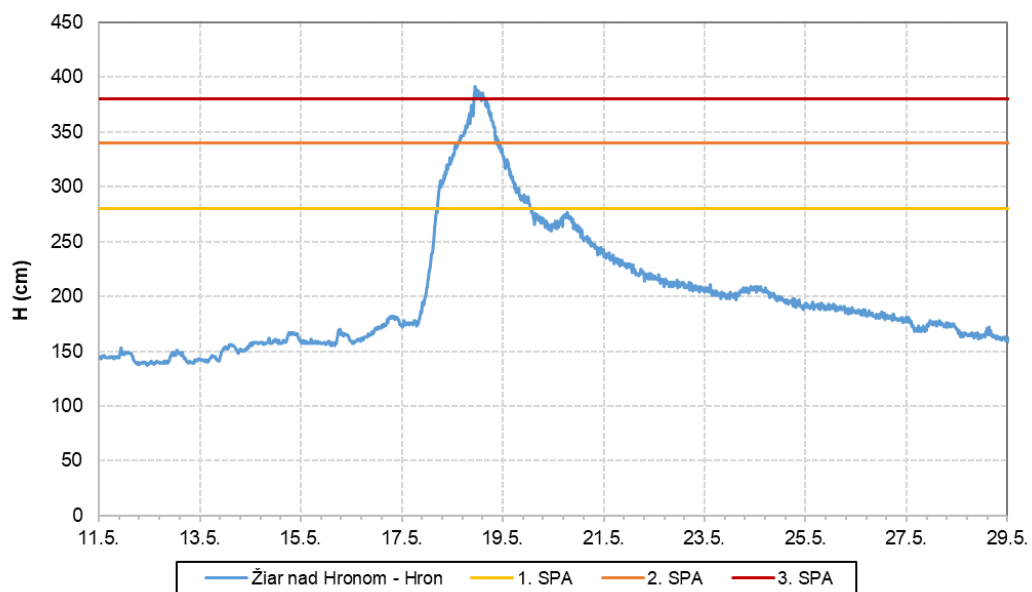
Obr. 4.2 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Jasenie – Jasenienský potok v máji 2021

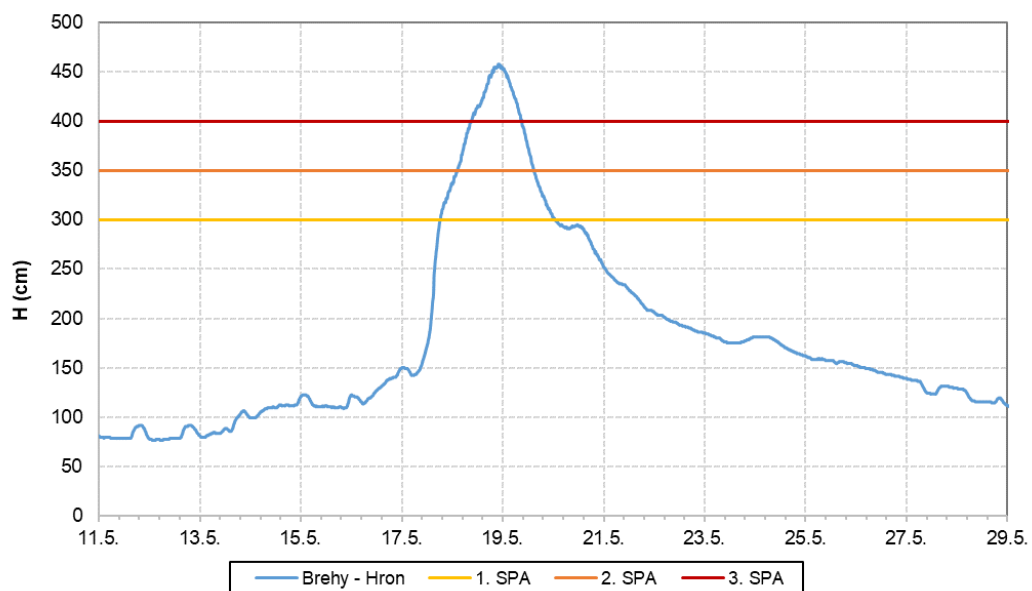
Obr. 4.3 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Banská Bystrica – Hron v máji 2021

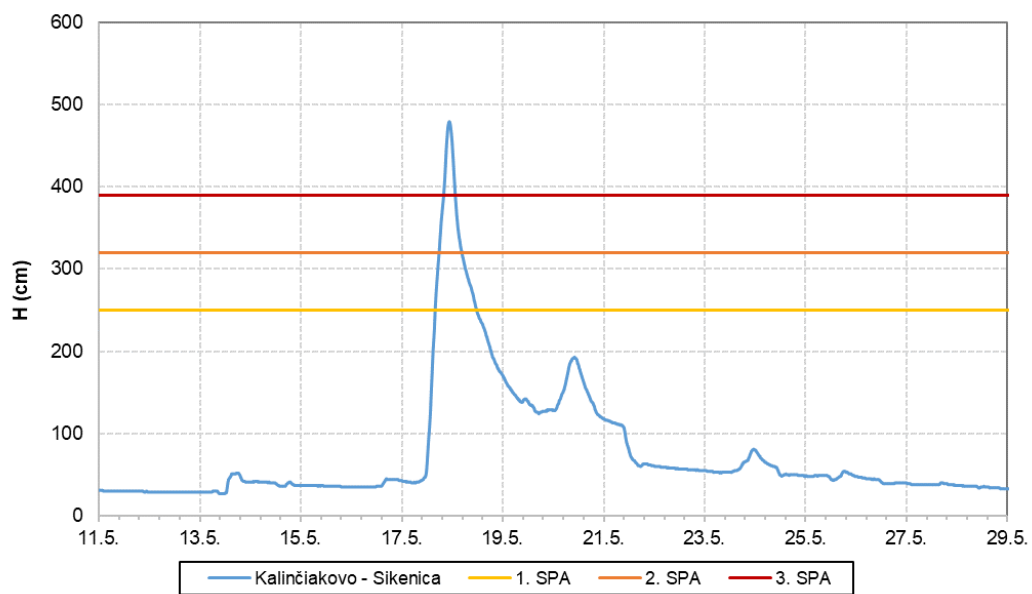
Obr. 4.4 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Môťová nad VN – Slatina v máji 2021

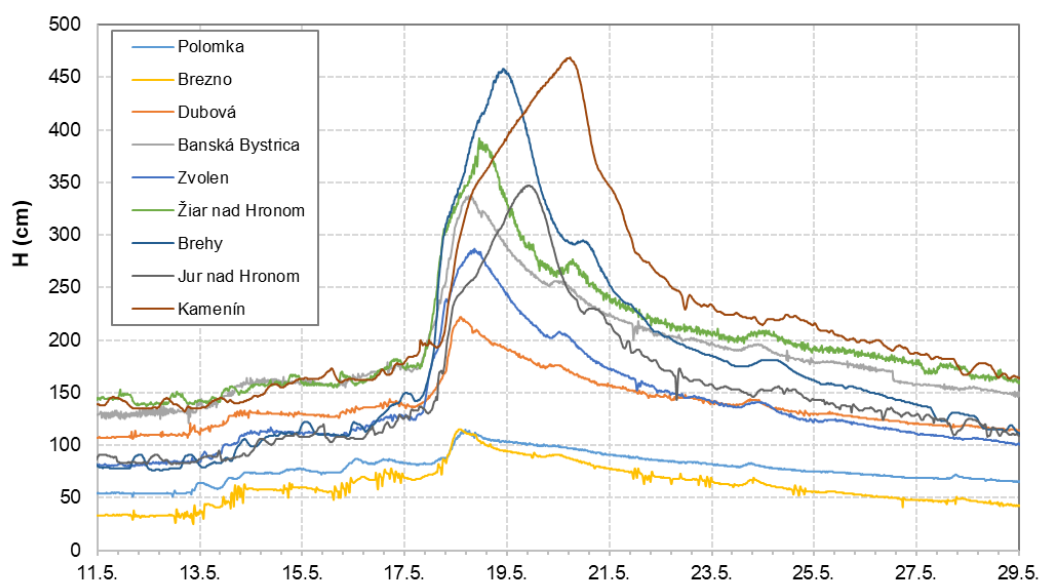
Obr. 4.5 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Žiar nad Hronom – Hron v máji 2021

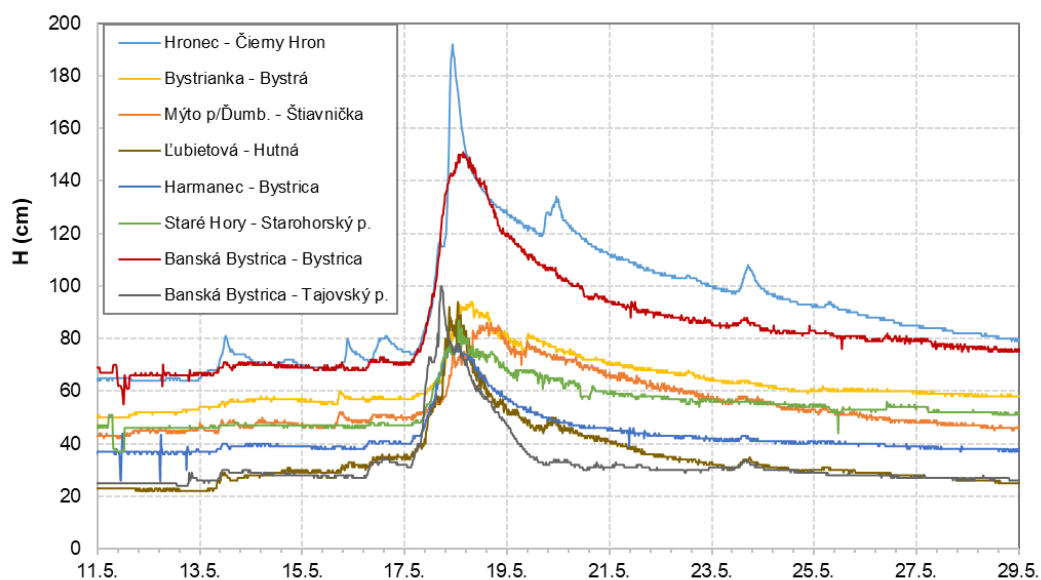
Obr. 4.6 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Brehy – Hron v máji 2021

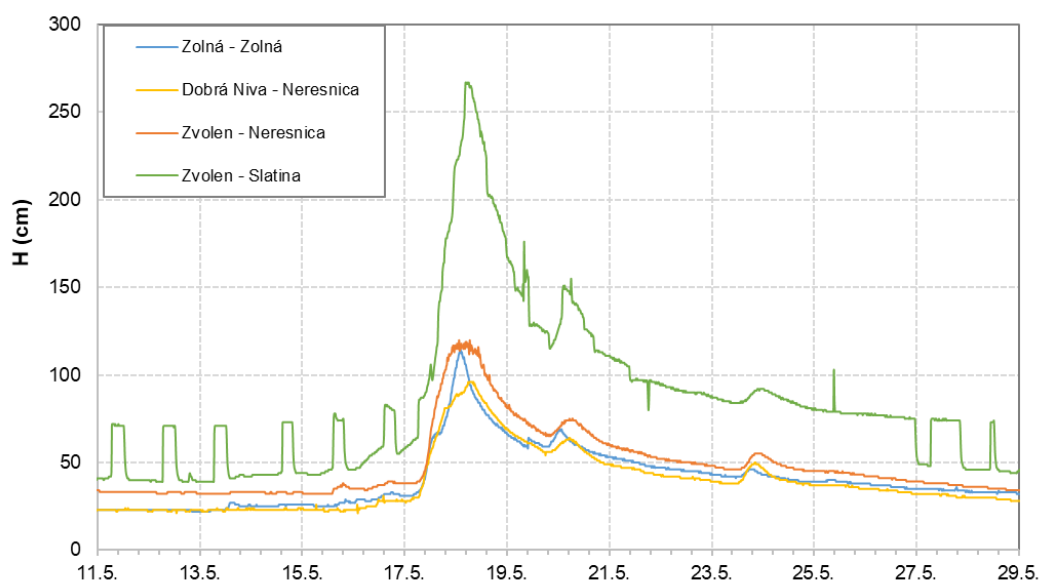
Obr. 4.7 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Kalinčiakovo – Sikenica v máji 2021

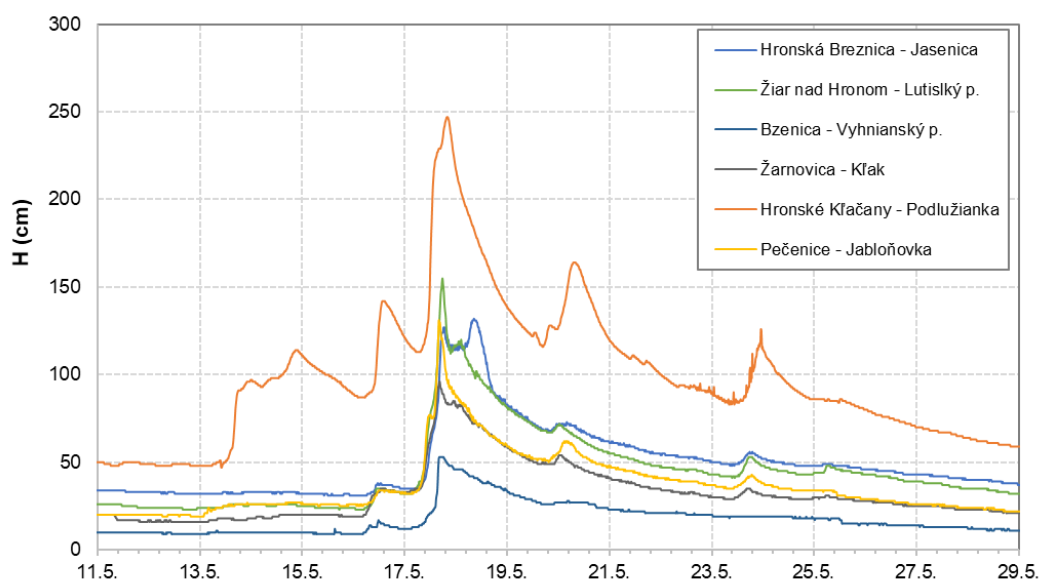
Obr. 4.8 Priebeh vodných hladín vo vodomerých staniciach na Hrone v máji 2021

Obr. 4.9 Priebeh vodných hladín na tokoch v povodí horného Hrona v máji 2021

Obr. 4.10 Priebeh vodných hladín na tokoch v povodí Slatiny v máji 2021

Obr. 4.11 Priebeh vodných hladín na tokoch v povodí stredného a dolného Hrona v máji 2021

4.2. Hydrologická situácia v povodí Ipľa

Prírodné zrážky, ktoré spadli počas dňa 17.5. do povodí so zvýšenou nasýtenosťou, spôsobili na menších tokoch výrazné vzostupy vodných hladín. V noci zo 17. na 18.5. bola povodňová situácia s prekročením hladín zodpovedajúcich stupňom PA evidovaná v siedmich vodomerných staniciach na prítokoch Ipľa (Krivánsky potok, Tisovník, Stará rieka, Krupinica, Štiavnica). 3. SPA bol prekročený v Horných Semerovciach na Štiavnici. Počas nasledujúceho dňa sa vysoká vodnosť prítokov odzrkadlila aj na vodnosti hlavného toku. Vzostupy z dotekania boli zaznamenané vo všetkých operatívnych vodomerných staniciach lokalizovaných na hlavnom toku. V Kalonde na hornom úseku a taktiež vo Vyškovciach nad Ipľom na dolnom úseku kulminačné vodné stavy prekročili hodnoty zodpovedajúce 1. SPA.

Štiavnica v Horných Semerovciach, resp. v Hontianských Nemciach kulminovala na úrovni 5-ročných, resp. 2-5-ročných prietokov. V ostatných vodomerných staniciach, kde boli prekročené hladiny zodpovedajúce SPA, dosahovali kulminačné prietoky hodnôt 2-ročných (Horný Tisovník na Tisovníku) a nižších prietokov.

Podrobnejšiu informáciu o kulminačných vodných stavoch a prietokoch vo vybraných vodomerných staniciach uvádzame v tab. 4.2. Priebehy vodných stavov vo vybraných vodomerných staniciach sú na obr. 4.12 až 4.14.

Tab. 4.2 Prehľad kulminácií vo vybraných vodomerných staniciach v povodí Ipľa v máji 2021

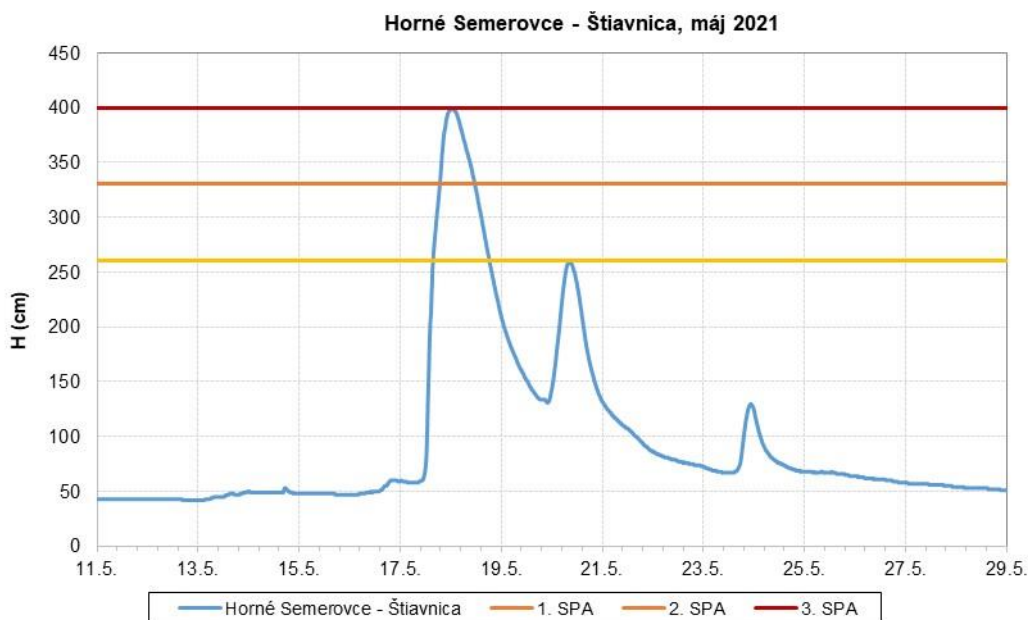
Stanica	Tok	Dátum	Hodina SEČ	Hmax (cm)	Qmax (m ³ .s ⁻¹)	N-ročnosť	SPA
Mýtna nad VN	Krivánsky p.	17. 05.	20.00	61	6,440	1	1.
Kalonda	Ipel'	18. 05.	10.15	303	51,97	<1	1.
Horný Tisovník	Tisovník	18. 05.	0.15	111	12,29	2	2.
Dolná Strehová	Tisovník	18. 05.	7.15	236	38,62	1-2	1.
Pôtor	Stará rieka	18. 05.	0.00	153	17,80	1-2	1.

Plášťovce	<i>Krupinica</i>	18. 05.	9.45	296	30,44	<1	1.
Horné Semerovce	<i>Štiavnica</i>	18. 05.	0.45	400	86,10	5	3.
Hontianske Nemce	<i>Štiavnica</i>	17. 05.	19.00	126	29,38	2-5	1.
Vyškovce nad Ipľom	<i>Ipel'</i>	18. 05.	10.15	421	-	-	1.

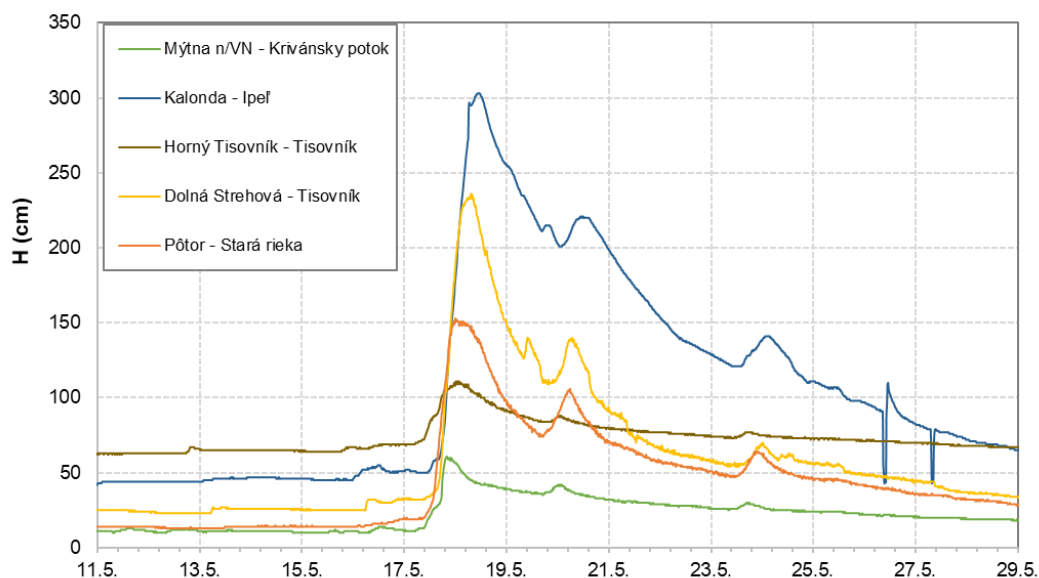
(pozn.: údaje sú operatívneho charakteru a slúžia výhradne na zhodnotenie povodňovej situácie)

Na nemonitorovaných tokoch boli mimoriadne udalosti (povodeň z trvalého dažďa), podľa informácií z denných situačných správ SVK-ERCC, vyhlásené v obciach:

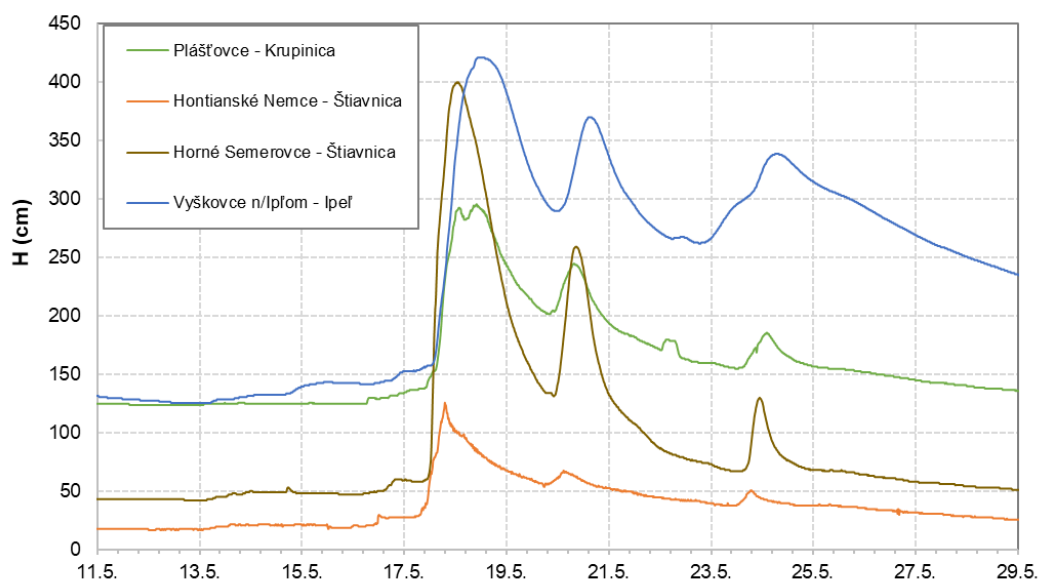
- 17. – 18. 5. Ľuboriečka, okres Veľký Krtíš – potok Ľuboreč – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 3. SPA
- 18. 5. Veľká Ves nad Ipľom, okres Veľký Krtíš – zberný odvodňovací kanál v obci – povodeň z trvalého dažďa, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Píla, časť Šuľanovci a Hulinovci, okres Lučenec – Píľanský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Veľká Čalomija, okres Veľký Krtíš – Čalomický potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Muľa, okres Veľký Krtíš – Ipel' – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA
- 18. 5. Čeláre, okres Veľký Krtíš – Ipel' a Glabušovský potok – povodeň z trvalých zrážok, starosta vyhlásil 2. SPA.

Obr. 4.12 Priebeh vodnej hladiny vo vodomernej stanici Horné Semerovce – Štiavnica v máji 2021

Obr. 4.13 Priebeh vodných hladín na tokoch v povodí horného a stredného Ipľa v máji 2021

Obr. 4.14 Priebeh vodných hladín na tokoch v povodí dolného Ipľa v máji 2021

4.3. Hydrologická situácia v povodí Slanej

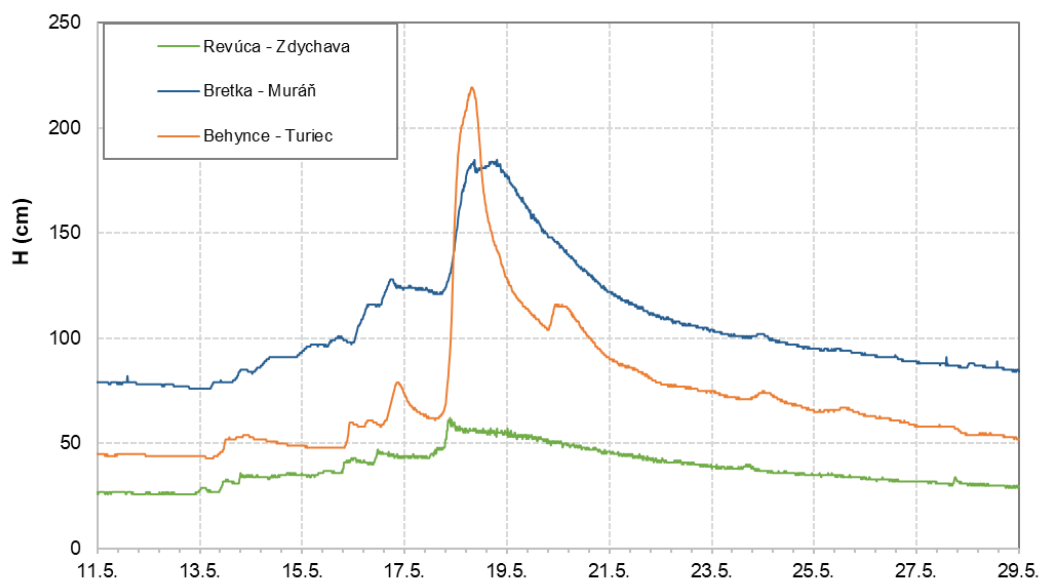
Ako sa pozvoľna presúvala zrážková činnosť smerom na východ, rozšírila sa povodňová situácia večer a v noci zo 17.5. na 18.5. aj do povodia Slanej s Rimavou. Vzostupy vodných hladín boli pozorované vo všetkých vodomerných staniciach. Prekročenie hladín zodpovedajúcich 1. SPA sme zaznamenali na troch vodomerných staniciach v povodiach prítokov Slanej – Muráň (Zdychava) a Turiec.

Kulminačné vodné stavy a prietoky vo vybraných vodomerných staniciach uvádza tab. 4.3 a priebehy vodných stavov vo vybraných vodomerných staniciach znázorňuje obr. 4.15.

Tab. 4.3 Prehľad kulminácií vo vybraných vodomerných staniciach v povodí Slanej v máji 2021

Stanica	Tok	Dátum	Hodina SEČ	Hmax (cm)	Qmax (m ³ .s ⁻¹)	N-ročnosť	SPA
Revúca	Zdychava	17. 05.	21.15	62	8,380	1-2	1.
Bretka	Muráň	18. 05.	8.45	185	28,00	1	1.
Behynce	Turiec	18. 05.	7.15	219	16,00	1	1.

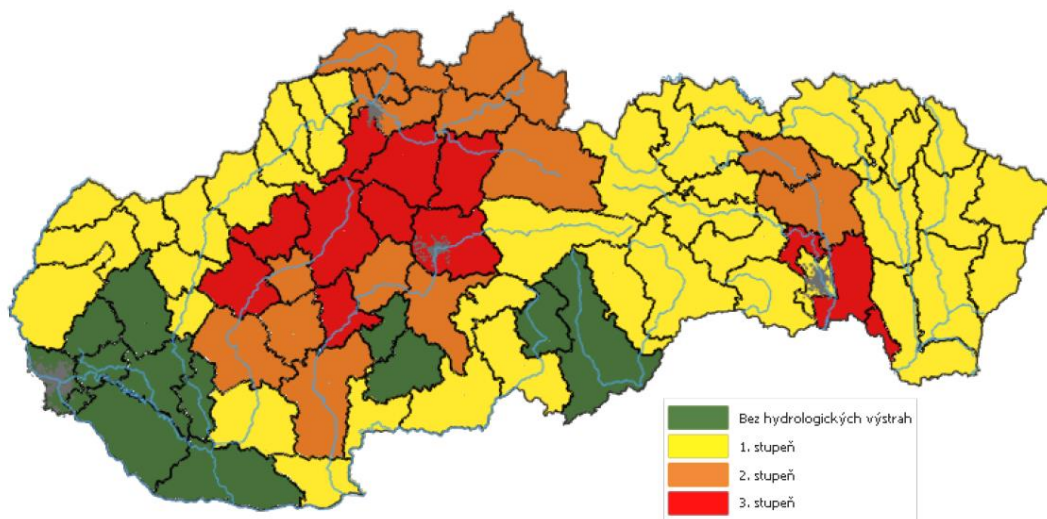
(pozn.: údaje sú operatívneho charakteru a slúžia výhradne na zhodnotenie povodňovej situácie)

Obr. 4.15 Priebeh vodných hladín vo vybraných vodomerných staniciach v povodí Slanej v máji 2021

5. Hydrologické výstrahy

Na základe meteorologickej predpovede z rána 17. 5. 2021, vydaných meteorologických výstrah 1. stupňa na trvalý dážď a výstupov z posledných behov meteorologických modelov (ALADIN, ECMWF) boli 17. 5. 2021 o 7:40 LSEČ vydané **hydrologické výstrahy 1. stupňa** na povodeň z trvalého dažďa s platnosťou od 17. 5. 2021 11:00 LSEČ pre všetky okresy v povodiach Hrona, Ipľa a Slanej, okrem okr. Nové Zámky – Juh (dolný Hron – ústie do Dunaja). Následne po spoločnej hydrometeorologickej konzultácii bol **zvýšený stupeň výstrahy** z 1. stupňa na **druhý** so začiatkom platnosti od vydania výstrahy (t. j. 10:15 LSEČ) pre všetky okresy banskobystrického regiónu. Pre okr. Nové Zámky – Juh bol vydaný prvý stupeň výstrahy. Hydrologické výstrahy boli priebežne, podľa potreby, aktualizované. Výstrahy **tretieho** stupňa boli postupne zverejnené pre okr. **Levice – východ** s platnosťou od 17. 5. 21:45 LSEČ (kvôli povodňovej situácii na prítokoch dolného Ipľa) a pre okr. **Banská Bystrica** a **Žarnovica** s platnosťou od 18. 5. 8:10 LSEČ (z dôvodu povodňovej vlny, ktorá sa formovala na hlavnom toku (Hron) a postupovala korytom rieky).

Obr. 5.1 Výstrahy na povodne z trvalého dažďa platné k 18. 5. 2021 8:30 LSEČ

Tab. 5.1 Počty vydaných hydrologických výstrah OHMPaV Banská Bystrica v máji 2021

Okres	1. st	2. st	3. st
Banská Bystrica	2	2	1
Banská Štiavnica	1	1	0
Brezno	2	1	0
Detva	2	1	0
Krupina	1	1	0
Levice - východ	2	1	1
Levice - západ	1	1	0
Lučenec	2	1	0
Nové Zámky - juh	2	1	0
Poltár	1	1	0
Revúca	2	1	0
Rimavská Sobota	1	1	0
Rožňava	2	1	0
Veľký Krtíš	2	1	0
Zvolen	1	1	0
Žarnovica	1	2	1
Žiar nad Hronom	1	1	0
Spolu	26	19	3

6. Záver

Chladné a vlhké počasie vyvrcholilo v druhej dekáde mesiaca. Povodňové situácie rôznej intenzity sme zaznamenali vo všetkých čiastkových povodiach (Hron, Ipeľ, Slaná) spravovaných OHMPaV Banská Bystrica.

Najkritickejšia bola situácia v povodí Hrona, kde boli vyhodnotené aj hydrologicky najvýznamnejšie kulminačné prietoky – s pravdepodobnosťou prekročenia raz za 20 rokov v Kalinčiakove na Sikenici a raz za 10 rokov v Jasení na Jasenienskom potoku, v Harmanci-Papierni na Bystrici a v Žiari nad Hronom na Hrone. V podvečerných hodinách 17. 5. došlo v obci Rudno nad Hronom k pretrhnutiu hrádze na vodozádržnom objekte lokalizovanom na Rudnianskom potoku. Následná prielomová vlna spôsobila v samotnej obci značné materiálne škody a vyžiadala si aj ľudský život. Nakoľko samotné príčinné zrážky neboli extrémne, udalosť v Rudne nad Hronom nemožno zaradiť medzi povodne spôsobené prirodzenými zrážkovo-odtokovými procesmi.

V dôsledku intenzívnych zrážok sa vodné toky na mnohých miestach najmä v povodí Hrona a Ipľa vybrežili a затopili miestne komunikácie ako aj intravilány a extravilány viacerých obcí.

Hydrologická situácia bola nepretržite monitorovaná a priebežne aktualizovaná pracovníkmi OHMPaV v Banskej Bystrici. Prostredníctvom webovej stránky SHMÚ bola široká verejnosť informovaná o aktuálnych vodných stavoch vo vodomerných staniciach, o vydávaných a aktualizovaných hydrologických výstrahách, o vývoji hydrologickej situácie v podobe mimoriadnych spravodajstiev a o modelových predpovediach vo vybraných vodomerných staniciach.

Použité zdroje:

[Agrometeorologické a fenologické informácie - SHMÚ.sk \(shmu.sk\)](#)

[Mesačné mapy - SHMÚ.sk \(shmu.sk\)](#)

[SHMÚ.sk - Mimoriadne hydrologické spravodajstvo \(shmu.sk\)](#)

[Slovenský hydrometeorologický ústav \(SHMÚ\) - Domov | Facebook](#)

Vydal: Slovenský hydrometeorologický ústav
Redaktori: Ing. D. Lešková, PhD., Mgr. K. Hrušková, PhD.

Príspevky autorsky pripravili:
Mgr. M. Halaj, Mgr. K. Hrušková, PhD., Mgr. T. Trstenský
v spolupráci s ďalšími pracovníkmi
OHMPaV Banská Bystrica
Tel.: +421 2 59 415 412
E-mail: hips@shmu.sk

ISSN XXXX-XXXX

Issued by: Slovak Hydrometeorological Institute
Editors: Ing. D. Lešková, PhD., Mgr. K. Hrušková, PhD.

Contributions were prepared by authors:
Mgr. M. Halaj, Mgr. K. Hrušková, PhD., Mgr. T. Trstenský
in cooperation with other specialists
OHMPaV Banská Bystrica
Tel.: +421 2 59 415 412
E-mail: hips@shmu.sk

ISSN XXXX-XXXX

**SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
JESÉNIOVA 17
833 15 BRATISLAVA**

**SLOVAK HYDROMETEOROLOGICAL INSTITUTE
JESÉNIOVA 17
833 15 BRATISLAVA**